

Nr 23

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av protokoll rörande förlängning av giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal.

I en till riksdagen den 23 april 1965 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 127, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden och utrikesdepartementsärenden för den 26 mars 1965 ävensom över jordbruksärenden för den 23 april 1965 hemställt, att riksdagen måtte godkänna ett vid propositionen fogat protokoll rörande förlängning av 1962 års internationella veteavtal, vars giltighetstid utlöper den 31 juli 1965, att gälla under ytterligare ett år eller t. o. m. den 31 juli 1966. Protokollet har för Sveriges del undertecknats den 14 april 1965.

Beträffande protokollets lydelse torde få hänvisas till propositionen s. 2—5.

Efter redogörelse för innebörden av 1962 års internationella veteavtal har t. f. chefen för jordbruksdepartementet, *statsrådet Sven-Eric Nilsson*, anfört följande.

»Sedan riksdagens godkännande inhämtats (prop. 1962: 176, JoU 33, rskr. 372) ratificerades 1962 års internationella veteavtal för Sveriges del. Avtalet upphör att gälla den 31 juli 1965.

Avtalet administreras av det internationella veterrådet. Det ankommer på rådet bl. a. att, då anledning därtill föreligger, föreslå medlemsländerna att ändra eller upphäva avtalet eller att förlänga dess giltighetstid. Vid en extra session i London den 4—5 februari 1965 har rådet enhälligt beslutat föreslå att avtalets giltighetstid utsträcks att omfatta tiden den 1 augusti 1965—den 31 juli 1966. Förslaget har formen av ett protokoll, vars text jämte svensk översättning torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*¹.

Protokollet skall undertecknas under tiden den 22 mars—den 23 april 1965 och deposition av ratifikationsinstrument skall ske senast den 15 juli 1965. Stat som inte är i stånd att deponera ratifikationsinstrument senast denna dag får i stället avge en förklaring om att den avser att snarast möjligt ratificera. I sådant fall skall avtalet provisoriskt tillämpas på staten i fråga.

Statens jordbruksnämnd har efter hörande av Svensk spannmålshan-

¹ Bilagan har uteslutits här. Den är likalydande med den bilaga som är fogad vid propositionen.

del, ekonomisk förening, tillstyrkt att Sverige godkänner protokollet rörande förlängning av det internationella veteavtalets giltighetstid. Nämnden har därvid framhållit att avtalet fungerat tillfredsställande. Av särskilt intresse har varit avtalets effekt på marknadsutvecklingen under det exceptionella skördeåret 1963/64. Marknaden utsattes då för stora påfrestningar genom att Sovjetunionen, som normalt är exportland, i stället kom att uppträda som importör av mycket betydande kvantiteter vete. Trots att övergångslagren härigenom sjönk med nära 9 milj. ton höll sig världsmarknadspriserna under den i avtalet stipulerade övre prisgränsen. Nämnden har vidare framhållit att ett deltagande i avtalet för svensk del synes vara en förutsättning för export av väntat överskott av 1965 års skörd till våra normala köparländer. Nämnden har även upplyst att Svensk spannmålshandel förklarar sig beredd att under den nya avtalstiden liksom f. n. svara för de förpliktelser som kan uppkomma genom Sveriges anslutning till avtalet.

Det nu gällande internationella veteavtalet har av allt att döma motsvarat de förväntningar som ställdes på det vid dess tillkomst. Jag finner det därför naturligt att veterådet rekommenderat att avtalet förlängs i oförändrat skick. Internationella överenskommelser i fråga om handeln med jordbruksråvaror tilldrar sig f. n. betydande uppmärksamhet. Inom ramen för den s. k. Kennedy-ronden diskuteras bl. a. frågan om världsvida avtal beträffande ett flertal varor, däribland spannmål. Avsikten är att det internationella veteavtalet skall upphöra att gälla så snart överenskommelse träffats om ett världsvitt avtal om spannmål. Jag anser det därför riktigt att veteavtalet nu förlängs att gälla endast för en tolv månadersperiod.

Som framgått av det sagda torde en fortsatt medverkan i det internationella veteavtalet vara ett svenskt intresse. Kungl. Maj:t synes för den skull böra godkänna förlängningsprotokollet. Sedan protokollet undertecknats bör det underställas riksdagens prövning.

Under erinran att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra framställning rörande undertecknandet hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte godkänna protokollet rörande förlängning av giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal.»

Utskottet. I propositionen föreslås att Sverige skall godkänna ett protokoll varigenom 1962 års internationella veteavtal, vars giltighet utlöpte den 31 juli 1965, förlängs att i oförändrat skick gälla under ytterligare ett år eller till och med den 31 juli 1966. Som framgår av den föregående redogörelsen är avsikten att det internationella veteavtalet skall upphöra att gälla så snart överenskommelse träffats om ett världsvitt avtal om spannmål.

Utskottet finner i likhet med departementschefen att en fortsatt medverkan i det internationella veteavtalet är ett svenskt intresse och förordar därför att riksdagen måtte godkänna detsamma.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må godkänna protokollet rörande förlängning av giltighetstiden för 1962 års internationella veteavtal.

Stockholm den 9 november 1965

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg, Nils Hansson, Carl Eskilsson, Hedström, Hermansson, Magnusson, Gunnar Pettersson, Isacson, fru Nilsson* och herr Manne Olsson;

från andra kammaren: herrar Hansson i Skegrie, Lindström, fru Lindskog, herrar Anthy*, Johanson i Västervik, Nilsson i Lönsboda, Jonasson, Lundmark, Johansson i Simrishamn och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.